

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIO EGIDIJAUS VISKONTO

2023 m. rugsėjo 7 d. Nr. D8-2081
Kretinga

Kretingos rajono savivaldybės tarybos Etikos komisija (toliau – Komisija), sudaryta iš: Komisijos pirmininko Vaido Kuprelio, narių: Simo Končiaus, Vilmos Preibienės, Violetos Turauskaitės ir Vitalijos Valančiutės (Komisijos narė Dalia Bieliauskienė svarstomu klausimu nusišalino), sekretoriaujant Kretingos rajono savivaldybės Bendrojo skyriaus vyr. specialistei Redai Pilelienei, vadovaujantis Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2009 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T2-80 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Nuostatai), 2023 m. rugpjūčio 8 d. Komisijos posėdyje pagal kompetenciją įvertino Kretingos rajono savivaldybės mero Antano Kalniaus 2023 m. rugpjūčio 4 d. pateiktą raštą Nr. (4.1.43.)-D3-5878 (toliau – raštas) „Dėl tarybos nario elgesio įvertinimo“.

Minėtame posėdyje Komisija vienbalsiai (už – 5) priėmė sprendimą pradėti tyrimą pagal gautą raštą.

Pavedimo turinys

Etikos komisija 2023 m. rugpjūčio 8 d. Komisijos posėdyje pagal kompetenciją svarstė raštą „Dėl tarybos nario elgesio įvertinimo“, kuriame prašoma įvertinti, ar Kretingos rajono savivaldybės tarybos narys Egidijus Viskontas nepažeidė Valstybės politikų elgesio kodekso 4 straipsnyje nustatytų politikų elgesio principų: *pagarbos žmogui ir valstybei, padorumo ir pavyzdingumo*.

Vertinimo dalykas

Tyrimo dalykas – tarybos nario veiksmų, pateiktų viešai publikuojamose straipsniuose, interviu žurnalistams ir viešuose pasisakymuose, kuriuose, kaip pažymima rašte, tarybos narys pateikia tikrovės neatitinkančią informaciją, nepagrįstas abejones ir taip formuojama klaidinga visuomenės nuomonė, taip galimai mažinamas pasitikėjimas valstybės institucijomis bei išsakydamas tikrovės neatitinkančius teiginius tarybos narys galimai savo elgesiu pakenkė institucijai, kurioje eina pareigas, Kretingos rajono savivaldybės tarybos reputacijai ir autoritetui, galimai nesilaikė visuotinai pripažįstamų dorovės, moralės ir etikos normų, atitiktis Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso (toliau – Kodeksas), patvirtinto 2006 m. rugsėjo 19 d. Nr. X-816 Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo 4 straipsnio: *pagarbos žmogui ir valstybei, padorumo ir pavyzdingumo principams*.

Pateikta tyrimui medžiaga

2023-08-04 Kretingos rajono savivaldybės mero Antano Kalniaus raštas Nr. (4.1.43.)-D3-5878 „Dėl tarybos nario elgesio įvertinimo“.

2023-08-08 Komisijos posėdyje svarstytas darbotvarkės klausimas „Dėl gauto rašto svarstymo“ ir vienbalsiai pritarta pradėti tyrimą pagal gautą raštą.

Vadovaudamasi Kodekso 7 straipsnio 8 dalimi (Valstybės politikas, kurio elgesys tiriamas, turi teisę: teikti Komisijai paaiškinimus, prašymus ir įrodymus; baigus tyrimą susipažinti su tyrimo metu surinkta medžiaga; dalyvauti Komisijos posėdžiuose) bei Nuostatų 8 punktu prašyta tarybos nario Egidijaus Viskonto iki 2023 m. rugpjūčio 28 d. pateikti Komisijai paaiškinimą raštu ir pagrįsti Komisijos rašte nurodytus atitinkamus punktus. Komisijos nariai kitiems rašte išdėstytiems punktams, kad tai buvo galimai pažeidimai – nepritarė.

2023-08-28 Komisija gavo tarybos nario Egidijaus Viskonto raštą Reg. Nr. D13-515 „Rašytiniai paaiškinimai dėl 2023 m. rugpjūčio 10 d. gauto Kretingos rajono savivaldybės Etikos komisijos rašto Nr. (4.14.3) D3-5999“.

2023-09-04 Komisijos posėdyje svarstytas klausimas „Dėl pradėto tyrimo“ (tęstinis) bei priimtas sprendimas.

Teisinis veiklos vertinimas ir motyvai

Etikos komisija vertina Savivaldybės tarybos nario atitiktį Kodekso nuostatomis. Valstybės politikai atitinka Kodekso 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą valstybės politiko sąvoką. Kodeksas jiems taikytinas visos apimtys ir tiesiogiai.

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso (toliau – Kodeksas), patvirtinto 2006 m. rugsejo 19 d. Nr. X-816 Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymu 4 straipsnio nuostatas, Valstybės politikas viešajame gyvenime turi vadovautis ir elgesio principais, t. y. *pagarbos žmogui ir valstybei, padorumo, pavyzdingumo*.

Dėl tarybos nario Egidijaus Viskonto elgesio galbūt viešai publikuojamuose straipsniuose, interviu žurnalistams ir viešuose pasisakymuose, galimai pateikė tikrovės neatitinkančią informaciją, nepagrįstas abejones, taip galimai mažindamas pasitikėjimą valstybės institucijomis, išsakydamas tikrovės neatitinkančius teiginius galimai savo elgesiu pakenkė institucijai, kurioje eina pareigas, Kretingos rajono savivaldybės tarybos reputacijai ir autoritetui.

2023-08-08 Komisijos posėdyje komisijos nariai išsakė savo pozicijas, motyvus ir pažymėjo, kad tai nepatenka į jos kompetencijos ribas.

Vietos savivaldos įstatymo 8 straipsnio 9 punktą nurodo, kad už asmens įžeidimą ar šmeižtą, už asmens garbę ir orumą žeminančios ir tikrovės neatitinkančios informacijos paskleidimą tarybos narys atsako įstatymų nustatyta tvarka. Asmenims dėl galimo šmeižto, garbės ir orumo įžeidimo rekomenduojama kreiptis į teismines institucijas LR Civilinio arba LR Baudžiamojo proceso kodekso tvarka.

LR civilinio kodekso 2.24 straipsnyje pažymima, kad asmuo turi teisę reikalauti teismo tvarka paneigti paskleistus duomenis žeminančius garbę, orumą ir neatitinkančius tikrovės, taip pat atlyginti tokių duomenų paskleidimu jam padarytą turtinę ir neturtinę žalą.

Dėl tarybos nario Egidijaus Viskonto elgesio galbūt nepagarbiai ir įžeidžiančiai viešai publikuojamuose straipsniuose, interviu žurnalistams ir viešuose pasisakymuose, galimai nesilaikė visuotinai pripažįstamų dorovės, moralės ir etikos normų, ir galimai pažeidė Kodekso 4 straipsnio, *pagarbos žmogui ir valstybei, padorumo ir pavyzdingumo* principus.

Kodekso 4 straipsnio 1 punkte numatytas pagarbos žmogui ir valstybei principas reiškia, kad asmuo laikosi žmogaus teisių ir laisvių, ir jas užtikrina, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija ir teise, didina pasitikėjimą valstybe ir jos institucijomis.

Atkreiptinas dėmesys, kad nuomonei negali būti taikomi tiesos ir netiesos kriterijai, kadangi reikšti savo nuomonę yra viena iš konstitucinių žmogaus teisių, o asmens išsakyta nuomonė nėra duomenys. Paskelbtose publikacijose buvo pareikšta tarybos nario kritika, tarybos nario tekstas buvo paviešintas skiltyje „Nuomonė“, o nacionalinei žiniasklaidos priemonei buvo atsakyta į žurnalisto užduotus klausimus, tad pareikšta kritika nėra jokia neigiama informacija, kuri leistų daryti prielaidą apie nepasitikėjimą valstybe ir jos institucijomis.

Kodekso 4 straipsnio 5 punkte numatytas padorumo principas, reiškia, kad asmuo elgiasi deramai pagal einamas pareigas, vengia situacijų, kai politiko elgesys kenktų jo ar institucijos, kurioje jis eina pareigas, reputacijai ir autoritetui, vengia nesąžiningų pranašumo siekimo būdų, gautą oficialią informaciją naudoja tik pareigoms atlikti ir nesipelno iš jos.

Nėra jokių duomenų, kad tarybos narys pareiškęs kritiką, būtų pažeidęs institucijos, kurioje jis eina pareigas, reputaciją ar autoritetą, ar būtų tyčia veikęs nesąžiningai taip, siekdamas pranašumo siekimo ar būtų gavęs oficialią informaciją iš kurios siektų pelno.

Kodekso 4 straipsnio 6 punkte numatytas pavyzdingumo principas, reiškia, kad asmuo deramai elgiasi visuomenėje, laikosi visuotinai pripažįstamų dorovės, moralės ir etikos normų.

Paskelbtose publikacijose nėra vartojama neetiška leksika, tarybos narys išreiškia kritišką nuomonę laikraštyje, nėra šmeižiamas ar įžeidinėjamas asmuo, nėra aštrių, įžeidžiančių formuluočių. Todėl jokios dorovės, moralės ir etikos normos nebuvo pažeistos.

2023-09-04 komisijos posėdyje atkreiptas dėmesys, kad būtina skirti valstybės tarnautojus, darbuotojus dirbančius pagal darbo sutartis ir viešus asmenis: tarybos narius, politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojus, politikus, taip pat atsižvelgti į pavaldumo santykius. Akcentuota, kad tai yra vieši asmenys, kurie turi mažiau privatumo, tačiau pažymėta, kad informacijos kiekis ir tipas, skelbiama privati informacija apie viešus asmenis turi prisidėti prie viešos diskusijos visuomenei svarbiais klausimais, skelbiant informaciją apie juos svarbu išlaikyti balansą tarp pagrįstos kritikos, informavimo apie visuomenei svarbius dalykus ir asmens žeminimo bei visuomenės smalsumo tenkinimo. Pažymėtina, kad informaciją skleidžiantis asmuo tikslingai nemeluotų, nežemintų asmens, nes tokiu atveju net ir apie viešą asmenį paskleidus informaciją galima atsakomybė, taip pat ir baudžiamoji.

Taip pat Komisija atkreipė dėmesį, kad fizinio asmens garbė ir orumas (juridinio asmens dalykinė reputacija) ginami teisme, paskleidus apie asmenį ne bet kokius, bet tik tikrovės neatitinkančius duomenis, t. y. šie duomenys turi būti netikri, tokie, kurių iš tiesų nebuvo (melagingi, išgalvoti, pramanyti).

Etikos komisija atlikusi tyrimą, išnagrinėjusi pateiktą tyrimui medžiagą, išdėsčiusi aplinkybes ir motyvus, atsižvelgdama į Kretingos rajono savivaldybės tarybos nario Egidijaus Viskonto raštą Nr. D13-515 „Rašytiniai paaiškinimai dėl 2023 m. rugpjūčio 10 d. gauto Kretingos rajono savivaldybės Etikos komisijos rašto Nr. (4.14.3) D3-5999“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 9 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Kretingos rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų 20, 23.1, 25, 26 punktais bei posėdyje dalyvavusių Etikos komisijos narių balsų dauguma,

nusprendė:

1. Konstatuoti, kad Kretingos rajono savivaldybės tarybos narys Egidijus Viskontas nepažeidė Kodekse ar Tarybos, kurioje jis eina pareigas, veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų bei kituose aktuose nustatytų valstybės politikų elgesio principų ar reikalavimų.

2. Sprendimo kopija išsiunčiama Kretingos rajono savivaldybės tarybos nariui Egidijui Viskontui, Kretingos rajono savivaldybės merui Antanui Kalniui bei Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

3. Sprendimas skelbiamas savivaldybės interneto svetainėje www.kretinga.lt.

4. Komisijos sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos.

Komisijos pirmininkas

Vaidas Kuprelis